

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2012. gada 22. novembrī*

Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Regula (EK) Nr. 1346/2000 — Maksātnespējas procedūras — Jēdziens “procedūras izbeigšana” — Tiesas, kas izskata sekundāro maksātnespējas procedūru, iespēja vērtēt parādnieka maksātnespēju — Iespēja sākt likvidācijas procedūru kā sekundāro maksātnespējas procedūru, ja galvenā procedūra ir aizsardzības procedūra

Lieta C-116/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu* (Polija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 21. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 7. martā, tiesvedībā

Bank Handlowy w Warszawie SA,

PPHU “ADAX”/Ryszard Adamiak

pret

Christianapol sp. z o.o.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Tizzano [*A. Tizzano*], tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*], M. Safjans [*M. Saffjan*] un M. Bergere [*M. Berger*] (referente),

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretāre K. Štranca-Slavičeka [*K. Sztranc-Sławiczek*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 22. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Bank Handlowy w Warszawie SA* vārdā — *Z. Skórczyński*, juriskonsults,
- *Christianapol sp. z o.o.* vārdā — *M. Barłowski*, juriskonsults, kam palīdz *P. Saigne* un *M. Le Berre*, advokaci,
- Polijas valdības vārdā — *M. Szpunar* un *M. Arciszewski*, kā arī *B. Czech*, pārstāvji,
- Spānijas valdības vārdā — *S. Centeno Huerta*, pārstāve,

* Tiesvedības valoda — poļu.

— Francijas valdības vārdā — *G. de Bergues*, kā arī *B. Beaupère-Manokha* un *N. Rouam*, pārstāvji,
— Eiropas Komisijas vārdā — *M. Wilderspin* un *A. Stobiecka-Kuik*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2012. gada 24. maija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām (OV L 160, 1. lpp.), kas grozīta ar Padomes 2008. gada 24. jūlija Regulu (EK) Nr. 788/2008 (OV L 213, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “regula”), 4. panta 1. punktu un 2. punkta j) apakšpunktu, kā arī 27. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā, kas ierosināta, lai Polijā pēc *Bank Handlowy w Warszawie SA* (turpmāk tekstā — “*Bank Handlowy*”) un *PPHU “ADAX”/Ryszard Adamiak* (turpmāk tekstā — “*Adamiak*”) pieprasījuma uzsāktu maksātnespējas procedūru pret *Christianapol sp. z o.o.* (turpmāk tekstā — “*Christianapol*”), atbilstoši Polijas tiesībām dibinātu sabiedrību, attiecībā uz kuru Francijā iepriekš bija uzsākta aizsardzības procedūra.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Regulas preambulas 2., 12., 19., 20. un 23. apsvērumā attiecīgi ir paredzēts:

“(2) Iekšējā tirgus pareizai darbībai nepieciešams, lai pārrobežu maksātnespējas procedūras darbotos efektīvi, un ir jāpieņem šī regula, lai sasniegtu mērķi, kas ietilpst tiesiskās sadarbības civillietās jomā, kā paredzēts Līguma 65. pantā.

[..]

(12) Šī regula ļauj sākt galvenās maksātnespējas procedūras dalībvalstī, kurā ir parādnieka galveno interešu centrs. Šīm procedūrām ir vispārēja darbības joma, un to mērķis ir aptvert visus parādnieka aktīvus. Lai aizsargātu dažādas intereses, šī regula ļauj sākt sekundāro procedūru, kas notiktu līdztekus galvenajai procedūrai. Sekundāro procedūru var sākt tajā dalībvalstī, kurā atrodas parādnieka uzņēmums. Sekundārās procedūras darbība attiecas tikai uz šajā dalībvalstī esošajiem aktīviem. Obligātas koordinācijas noteikumi galvenajā procedūrā atbilst vajadzībai pēc vienotības Kopienā.

[..]

(19) Sekundārā maksātnespējas procedūra, papildus vietējo interešu aizsardzībai, var kalpot dažādiem mērķiem. Tā var notikt, ja parādnieka īpašuma struktūra ir pārāk sarežģīta, lai to pārvaldītu kā vienu veselu, vai arī ja attiecīgo tiesību sistēmu atšķirības ir tik būtiskas, ka procedūras sākšanas dalībvalsts tiesību aktu piemērošana var radīt sarežģījumus citās dalībvalstīs, kurās atrodas aktīvi. Šajā nolūkā likvidators galvenajā procedūrā var lūgt sākt sekundāro procedūru, ja efektīva īpašuma pārvaldīšana to prasa.

(20) Galvenā maksātnespējas procedūra un sekundārā procedūra tomēr var veicināt efektīvu kopējo aktīvu realizāciju tikai tad, ja visas vienlaicīgi veiktās procedūras tiek koordinētas. [..] Lai nodrošinātu galvenās maksātnespējas procedūras noteicošo lomu, likvidatoram šajā procedūrā ir jādod vairākas iespējas iejaukties sekundārajās maksātnespējas procedūrās, kas tiek izskatītas tajā pašā laikā. Piemēram, viņam jābūt iespējai ierosināt pārstrukturēšanas plānu vai mierizlīgumu vai iesniegt pieteikumu apturēt aktīvu realizāciju sekundārajā maksātnespējas procedūrā.

[..]

(23) Attiecībā uz šajā regulā ietvertajiem jautājumiem jānosaka vienoti tiesību normu koliziju noteikumi, kas to piemērošanas jomā aizstāj valstu starptautisko privāttiesību noteikumus. Ja nav norādīts citādi, jāpiemēro tās dalībvalsts tiesību akti, kura sāk procedūru (*lex concursus*). Šim tiesību normu koliziju noteikumam jābūt spēkā gan galvenajā procedūrā, gan vietējās procedūrās; *lex concursus* nosaka maksātnespējas procedūras sekas, gan procesuālās, gan materiālās, attiecībā uz iesaistītajām personām un tiesiskajām attiecībām. Tas regulē visus maksātnespējas procedūras sākšanas, izpildes un noslēgšanas nosacījumus.”

4 Saskaņā ar regulas 1. panta 1. punktu tā attiecas “uz kolektīvām maksātnespējas procedūrām, kas ir saistītas ar daļēju vai pilnīgu parādnieka mantas atsavināšanu un likvidatora iecelšanu”.

5 Atbilstoši regulas 2. panta a) punktam ar “maksātnespējas procedūr[ām]” ir jāsaprot “kolektīvas procedūras, kas minētas 1. panta 1. punktā”. Šajā pašā normā ir precizēts, ka “šīs procedūras ir uzskaitītas A pielikumā”.

6 Regulas A pielikumā ietvertajā procedūru sarakstā attiecībā uz Franciju ir norādīta “sauvegarde” [aizsardzības] procedūra.

7 Regulas 3. pantā ir noteikts:

“1. Tās dalībvalsts tiesas, kuras teritorijā atrodas parādnieka galveno interešu centrs, piekritībā ir sākt maksātnespējas procedūras. Sabiedrības vai juridiskas personas gadījumā juridisko adresi uzskata par galveno interešu centru, ja nav pierādījumu pretējam.

2. Ja parādnieka galveno interešu centrs atrodas kādas dalībvalsts teritorijā, citas dalībvalsts tiesu piekritībā ir sākt maksātnespējas procedūras pret parādnieku tikai, ja šīs citas dalībvalsts teritorijā parādniekam pieder uzņēmums. Šīs procedūras attiecas tikai uz tiem parādnieka aktīviem, kas atrodas pēdējā minētā dalībvalstī.

3. Ja maksātnespējas procedūras ir sāktas saskaņā ar 1. punktu, visas procedūras, kas pēc tam sāktas saskaņā ar 2. punktu, ir sekundāras procedūras. Pēdējās minētās procedūras ir likvidācijas procedūras.

[..]”

8 Regulas 4. pantā ir paredzēts:

“1. Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, uz maksātnespējas procedūru un tās sekām attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kuras teritorijā šāda procedūra ir sākta, turpmāk “procedūras sākšanas valsts”.

2. Procedūras sākšanas valsts tiesību akti paredz nosacījumus šādu procedūru sākšanai, to izpildei un izbeigšanai. Cita starpā tie nosaka:

[..]

j) maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumus un sekas, jo īpaši izbeidzot to ar mierizlīgumu;

[..].”

9 Regulas 16. pantā maksātnespējas procedūras atzišanas princips ir izklāstīts šādi:

“1. Visus nolēmumus, kas sāk maksātnespējas procedūru, ko izdara dalībvalsts tiesa, kurai ir piekritība saskaņā ar 3. pantu, atzīst visās citās dalībvalstīs no brīža, kad tie stājas spēkā procedūras sākšanas valstī.

[..].”

10 Regulas 25. pantā šī principa piemērošanas joma ir precizēta šādi:

“Nolēmumus, ko sniegusi tiesa, kuras nolēmums par procedūras sākšanu ir atzīts saskaņā ar 16. pantu, un kas attiecas uz maksātnespējas procedūras norisi un izbeigšanu, kā arī šajā tiesā apstiprinātos mierizlīgumus atzīst bez turpmākām formalitātēm. [..].”

11 Regulas 26. pantā ir paredzēts izņēmums no šī principa un dalībvalsts drīkst atteikties atzīt citā dalībvalstī sāktas maksātnespējas procedūras, ja šādas atzišanas “sekas būtu nepārprotami pretrunā šīs valsts sabiedriskajai kārtībai, jo īpaši tās pamatprincipiem vai indivīda konstitucionālajām tiesībām un brīvībām”.

12 Regulas 27. pantā ir noteikts:

“Šīs regulas 3. panta 1. punktā minētās procedūras sākšana, ko veic dalībvalsts tiesa un ko atzīst citā dalībvalstī (galvenā procedūra), ļauj šajā citā dalībvalstī, kuras tiesai ir piekritība saskaņā ar 3. panta 2. punktu, sākt sekundāro maksātnespējas procedūru, nepārbaudot parādnieka maksātnespēju šajā citā valstī. Šīm vēlākajām [likvidācijas] procedūrām ir jāatbilst B pielikumā minētajām procedūrām. To sekas attiecas tikai uz parādnieka aktīviem, kas atrodas šīs citas dalībvalsts teritorijā.”

13 Sekundārās procedūras izpilde ir reglamentēta regulas 28.–38. pantā. Lai nodrošinātu koordināciju starp galveno un sekundāro procedūru, 31. panta 1. punktā galvenās procedūras likvidatoram un sekundārās procedūras likvidatoram ir paredzēts pienākums sadarboties un sniegt informāciju.

14 Ar regulas 33. panta 1. punktu ir atļauta sekundārās procedūras apturēšana. Tajā ir noteikts:

“Tiesa, kas sāka sekundāro procedūru, pilnībā vai daļēji aptur likvidācijas procesu, saņemot pieprasījumu no galvenās procedūras likvidatora, ar nosacījumu, ka tā šajā gadījumā var lūgt galvenās procedūras likvidatoram veikt piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu sekundārās procedūras kreditoru intereses un atsevišķu kreditoru kategoriju intereses. Šādu likvidatora pieprasījumu var noraidīt tikai, ja tas nepārprotami nav galvenās procedūras kreditoru interesēs. Šādu likvidācijas procesa apturēšanu var paredzēt ne ilgāk kā uz trim mēnešiem. To var turpināt vai pagarināt uz līdzīgu termiņu.”

15 Regulas 34. panta 1. punktā, kas attiecas uz sekundārās procedūras izbeigšanu, ir paredzēts:

“Ja tiesību akti, ko piemēro sekundārajām procedūrām, ļauj šādas procedūras izbeigt bez likvidācijas ar sanācības plānu, mierizlīgumu vai tam pielīdzināmu pasākumu, galvenās procedūras likvidators ir pilnvarots pats ierosināt šādu pasākumu.

Sekundāro procedūru izbeigšana ar kādu pirmajā apakšpunktā minēto pasākumu nav galīga bez galvenās procedūras likvidatora piekrišanas; ja viņš tomēr nedod piekrišanu, ierosinātais pasākums var kļūt galīgs, ja tas neietekmē galvenās procedūras kreditoru finanšu intereses.”

Valsts tiesības

- 16 Francijas tiesībās uzņēmumu aizsardzības procedūra ir reglamentēta *Code de commerce* [Komerckodeksa] L. 620-1. un nākamajos pantos. Šī kodeksa redakcijas, kas izriet no 2005. gada 26. jūlija Likuma Nr. 2005-845 un ir piemērojama pamatlīetā, L. 620-1. pantā ir paredzēts:

“Ar šo ir izveidota aizsardzības procedūra, ko uzsāk, pamatojoties uz L.620-2. pantā minētā parādnieka pieteikumu, kurš pierāda, ka ir nonācis grūtībās, kuras viņš nevar pārvarēt un kuras var radīt maksātnespēju. Šī procedūra ir paredzēta, lai atvieglotu uzņēmuma reorganizāciju un lai tādējādi varētu turpināt saimniecisko darbību, saglabāt darba vietas un dzēst pasīvus.

Aizsardzības procedūrā tiek sastādīts plāns, kas novērošanas perioda beigās tiek apstiprināts ar spriedumu [..].”

Tiesvedības rašanās fakti un prejudiciālie jautājumi

- 17 *Christianapol*, kuras juridiskā adrese atrodas Loviņā [*Łowyn*] (Polija), ir meitassabiedrība, kas pilnībā pieder Vācijas sabiedrībai, kura savukārt 90 % apmērā pieder Francijas sabiedrībai.
- 18 *Tribunal de commerce de Meaux* (Francija) [Mo Tirdzniecības tiesa] ar 2008. gada 1. oktobra spriedumu uzsāka *Christianapol* maksātnespējas procedūru. Šī tiesa savu jurisdikciju balstīja uz atzinumu, ka parādnieces galveno interešu centrs atrodas Francijā. Tiesa uzsāka aizsardzības procedūru, pamatojot to ar konstatējumu, ka parādiece neesot kļuvusi maksātnespējīga, taču tāda varētu kļūt, ja steidzami netiks veikta finanšu restrukturizēšana.
- 19 2009. gada 21. aprīlī un 26. jūnijā *Bank Handlowy*, kas ir reģistrēta Varšavā (Polija), kā *Christianapol* kreditore lūdza iesniedzējtiesai, pamatojoties uz regulas 27. pantu, uzsākt šīs sabiedrības sekundāro maksātnespējas procedūru. Pakārtoti – gadījumā, ja Mo Tirdzniecības tiesas 2008. gada 1. oktobra spriedums atbilstoši regulas 26. pantam tiktu atzīts par esošu pretrunā sabiedriskajai kārtībai, – tā lūdza uzsākt Polijas tiesību aktos paredzēto likvidācijas procedūru.
- 20 2009. gada 20. jūlijā Mo Tirdzniecības tiesa apstiprināja *Christianapol* aizsardzības plānu, kurā bija paredzēta parādu samaksa 10 gadu laikā un aizliegta Loviņā reģistrētā uzņēmuma, kā arī konkrētu parādnieces aktīvu atsavināšana. Francijas tiesa apstiprināja agrāk ieceltos kreditoru interešu pārstāvju līdz prasījumu pārbaudes procedūras beigām un gala ziņojuma par savu darbību iesniegšanai. Turklāt tā savā spriedumā iecēla pārstāvi plāna izpildes uzraudzīšanai.
- 21 2009. gada 2. augustā cita kreditore, *Adamiak*, kas ir reģistrēta Lenčicā [*Łęczycza*] (Polija), arī lūdza uzsākt likvidācijas procesu atbilstoši Polijas tiesību aktiem.
- 22 Sākotnēji *Christianapol* lūdza noraidīt pieteikumu par sekundāras maksātnespējas procedūras uzsākšanu Polijā, jo tā esot pretrunā aizsardzības procedūras mērķiem un raksturam. Pēc tam, kad Francijas tiesa bija apstiprinājusi aizsardzības plānu, tā apgalvoja, ka ir jāizbeidz tiesvedība par sekundāras maksātnespējas procedūras uzsākšanu, jo galvenā procedūra esot izbeigta. Tā norādīja, ka izpildot savas saistības atbilstoši Francijas tiesas apstiprinātajam plānam. Tas nozīmējot, ka atbilstoši Polijas tiesību aktiem tai neesot atmaksājama parādu, tāpēc neesot nekāda pamata, kas attaisnotu tās maksātnespējas atzīšanu.

- 23 Iesniedzējtiesa lūdza Mo Tirdzniecības tiesai informāciju par to, vai maksātnespējas procedūra, kas regulas izpratnē ir galvenā procedūra, vēl turpinās. Francijas tiesas atbilde nesniedza nepieciešamo skaidrību. Tad iesniedzējtiesa pieprasīja eksperta atzinumu.
- 24 Šādos apstākļos *Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [regulas] 4. panta 1. punkts un 2. punkta j) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā izmantotais jēdziens “maksātnespējas procedūras izbeigšana” neatkarīgi no atsevišķu dalībvalstu tiesību sistēmās spēkā esošajiem noteikumiem ir jāinterpretē autonomi, vai arī tikai saskaņā ar maksātnespējas procedūras sākšanas valsts tiesībām tiek pieņemts lēmums par to, ka notiek šīs procedūras izbeigšana?
 - 2) Vai [regulas] 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesa, kas izskata prasības pieteikumu sākt sekundāro maksātnespējas procedūru, nekādā gadījumā nedrīkst vērtēt tā parādnieka maksātnespēju, attiecībā uz kura aktīviem citā valstī ir tikusi sākta galvenā maksātnespējas procedūra, vai arī tomēr valsts tiesa noteiktos gadījumos drīkst vērtēt parādnieka maksātnespējas esamību, it īpaši, ja galvenā procedūra ir aizsardzības procedūra, kurā tiesa ir atzinusi, ka parādnieks tomēr nav maksātnespējīgs (Francijā – “sauvegarde” procedūra)?
 - 3) Vai [regulas] 27. panta interpretācija atļauj uzsākt sekundāro maksātnespējas procedūru, kuras iezīmes ir precizētas [šīs] regulas 3. panta 3. punkta otrajā teikumā, tajā dalībvalstī, kurā atrodas visi attiecīgā parādnieka aktīvi, ja automātiskai atzīšanai pakļautā galvenā procedūra ir aizsargājoša (kā Francijā – “sauvegarde” procedūra), tajā ir ticis pieņemts un apstiprināts maksājumu grafiks, šo grafiku parādnieks ievēro un tiesa ir aizliegusi atsavināt parādnieka aktīvus?”

Lūgums atkārtoti sākt mutvārdu procesu

- 25 Mutvārdu process tika pabeigts 2012. gada 24. maijā pēc ģenerālvokātes secinājumu sniegšanas.
- 26 Ar 2012. gada 29. jūnija vēstuli, kas Tiesā reģistrēta tajā pašā datumā, *Christianapol* lūdza Tiesu atkārtoti sākt mutvārdu procesu.
- 27 Šī lūguma pamatojumā tiek apgalvots, ka ģenerālvokātes secinājumos ir izvirzīti vairāki jautājumi par galvenās maksātnespējas procedūras likvidatora nozīmi un ietekmi salīdzinājumā ar sekundāro procedūru, kuros tiek spriests par to, vai Francijas tiesību aktos paredzētā aizsardzības procedūra ir maksātnespējas procedūra regulas izpratnē, un par tiesas, kas izskata pieteikumu sākt sekundāro procedūru, iespēju pārbaudīt parādnieka maksātnespēju.
- 28 Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar Reglamenta 83. pantu Tiesa jebkurā brīdī, uzklusījusi ģenerālvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki vai Tiesas Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas nav apsprieduši (šajā ziņā par Reglamenta 61. pantu redakcijā, kas bija spēkā pirms 2012. gada 1. novembra, skat. 2012. gada 4. jūlija rīkojumu lietā C-62/11 *Feyerbacher*, 6. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 29 Šajā lietā Tiesa, uzklusījusi ģenerālvokāti, uzskata, ka tās rīcībā ir visi nepieciešamie elementi, lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, un ka tie tika apspriesti tajā notikušajā mutvārdu procesā.
- 30 Tādējādi *Christianapol* lūgums atkārtoti sākt mutvārdu procesu ir jānoraida.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 31 Vispirms ir jāatgādina par regulas piemērošanas jomu.
- 32 Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar regulas 1. panta 1. punktu tā attiecas uz kolektīvām maksātnespējas procedūrām, kas ir saistītas ar daļēju vai pilnīgu parādnieka mantas atsavināšanu un likvidatora iecelšanu. “Maksātnespējas procedūras” šīs regulas 2. panta a) punktā ir kolektīvas procedūras, kas minētas 1. panta 1. punktā, un tiek noteikts, ka to saraksts ir atrodams šīs pašas regulas A pielikumā.
- 33 No minētā izriet, ka, tiklīdz procedūra ir iekļauta regulas A pielikumā, tā ir jāuzskata par tādu, kas ietilpst regulas piemērošanas jomā. Uz šo iekļaušanu attiecas regulas noteikumiem raksturīgā tiešā iedarbība un saistošais spēks.
- 34 Ir skaidrs, ka Mo Tirdzniecības tiesas pamatlietā uzsāktā aizsardzības procedūra ir iekļauta regulas A pielikumā attiecībā uz Franciju uzskaitītajās procedūrās.
- 35 No šīs iekļaušanas, par kuras pamatotību prejudiciālais jautājums nav uzdots, izriet, ka, pirmkārt, Francijas aizsardzības procedūra ietilpst regulas piemērošanas jomā un, otrkārt, tādas parādnieces kā *Christianapol*, pret kuru ir uzsākta šāda veida procedūra, situācija šīs regulas piemērošanas nolūkos ir uzskatāma par maksātnespējas stāvokli.

Par pirmo jautājumu

- 36 Savā pirmajā jautājumā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai regulas 4. panta 2. punkta j) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdzienam “maksātnespējas procedūras izbeigšana” ir regulai raksturīga autonoma nozīme, vai arī tādējādi, ka maksātnespējas procedūras izbeigšanas brīdis ir nosakāms saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kurā maksātnespējas procedūra tika uzsākta.
- 37 Iesniedzējtiesa paskaidro, ka atbilde uz šo jautājumu ir būtiska, lai noteiktu, vai Francijā pret *Christianapol* uzsāktā galvenā maksātnespējas procedūra joprojām turpinās, un lai tā varētu lemt par *Bank Handlowy* un *Adamak* iesniegtajiem pieteikumiem par otras galvenās maksātnespējas procedūras pret to pašu parādnieci uzsākšanu Polijā. Iesniedzējtiesa uzskata, ka, ja Francijā uzsāktā galvenā maksātnespējas procedūra esot izbeigta, tā, vispirms izvērtējot *Christianapol* maksātnespējas stāvokli atbilstoši valsts tiesību aktiem, varētu apmierināt *Bank Handlowy* un *Adamiak* pieteikumus.
- 38 Attiecībā uz šiem apsvērumiem ir jānorāda sekojošas piezīmes.
- 39 Iesniedzējtiesa Francijā uzsākto maksātnespējas procedūru ir pamatoti kvalificējusi kā galveno procedūru. Tā tika uzsākta atbilstoši regulas 3. panta 1. punktam.
- 40 Kā norāda iesniedzējtiesa, tādai procedūrai ir vispārējas sekas, jo tā attiecas uz parādnieka aktīviem, kas atrodas visās dalībvalstīs. Kamēr turpinās viena galvenā maksātnespējas procedūra, nevar tikt uzsākta otra galvenā procedūra. Kā izriet no regulas 3. panta 2. un 3. punkta, ikviens šajā laikposmā uzsāktā maksātnespējas procedūra var būt tikai sekundāra procedūra, kuras sekas attiecas tikai uz tiem parādnieka aktīviem, kas atrodas dalībvalstī, kurā šī procedūra ir uzsākta (šajā ziņā skat. 2011. gada 15. decembra spriedumu lietā *C-191/10 Rastelli Davide e C.*, Krājums, I-13209. lpp., 15. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Saskaņā ar regulas 16. panta 1. punktu vienā dalībvalstī sāktu galveno maksātnespējas procedūru atzīst visās citās dalībvalstīs no brīža, kad tā stājas spēkā procedūras sākšanas valstī. Šis noteikums nozīmē, ka citu dalībvalstu tiesas atzīst nolēmumu, ar kuru sāka galvenā maksātnespējas procedūra, un tās nevar

pārbaudīt pirmās tiesas sniegto vērtējumu par tās piekritību (šajā ziņā skat. 2006. gada 2. maija spriedumu lietā C-341/04 *Eurofood IFSC*, Krājums, I-3813. lpp., 39. un 42. punkts, kā arī 2010. gada 21. janvāra spriedumu lietā C-444/07 *MG Probud Gdynia*, Krājums, I-417. lpp., 27. un 29. punkts). Regulas 25. pants šo atzišanas noteikumu attiecina uz visiem lēmumiem par procedūras norisi un izbeigšanu.

- 42 Mo Tirdzniecības tiesa sāka galveno maksātnespējas procedūru pamatlietā, tostarp pamatojoties uz konstatējumu, ka parādnieka galvenais interešu centrs, kas ir ekskluzīvs regulas 3. panta 1. punktā paredzētās starptautiskās piekritības kritērijs, atrodas Francijā. Kā ir norādījusi ģenerālvokāte savu secinājumu 44. punktā, uz šo konstatējumu attiecas atzišanas princips, kurš iesniedzējtiesai ir saistošs.
- 43 No minētā izriet, ka, ja Francijā pret *Christianapol* uzsāktā galvenā maksātnespējas procedūra būtu jāuzskata par izbeigtu, iesniedzējtiesa varētu uzsākt otru galveno procedūru Polijā tikai tad, ja varētu pierādīt, ka *Christianapol* galvenais interešu centrs pēc pirmās galvenās procedūras sākšanas Francijā tika pārcelts uz Poliju.
- 44 Ņemot vērā šīs piezīmes, ir jānoskaidro, kā ir nosakāma jēdziena “maksātnespējas procedūras izbeigšana” nozīme.
- 45 Kā ir atgādinājusi Tiesa, regulā nav paredzēta vienvērtīga maksātnespējas procedūras ieviešana, bet gan, kā izriet no tās preambulas 2. apsvēruma, tās mērķis ir nodrošināt, lai pārrobežu maksātnespējas procedūras darbotos efektīvi (iepriekš minētais spriedums lietā *Eurofood IFSC*, 48. punkts). Šajā nolūkā regulā ir paredzēti noteikumi par jurisdikciju un atzišanu, kā arī noteikumi par šajā jomā piemērojāmām tiesībām.
- 46 Jautājums par maksātnespējas procedūrai piemērojāmām tiesībām ir reglamentēts regulas 4. pantā, kura 1. punktā šajā ziņā ir norādīts uz tās dalībvalsts tiesību aktiem, kuras teritorijā procedūra ir sākusies. Minētā panta 2. punkta j) apakšpunktā ir precizēts, ka it īpaši šie tiesību akti paredz maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumus un sekas.
- 47 Tādējādi regulas 4. pants ir uzskatāms par tiesību normu kolīzijas noteikumu, kura šādu klasifikāciju apstiprina regulas preambulas 23. apsvērums, atbilstoši kuram regulā paredzētie vienotie tiesību normu kolīziju noteikumi aizstāj valstu starptautisko privāttiesību noteikumus.
- 48 Kā savu secinājumu 32. punktā norādīja ģenerālvokāte, kolīziju tiesību normai ir raksturīgs tas, ka tā pati nesniedz atbildi uz materiāli tiesisku jautājumu, bet vienīgi nosaka tiesību normas, no kurām ir atkarīga atbilde uz šo jautājumu.
- 49 Lai gan šaubu gadījumā Savienības tiesību normas attiecībā uz to formulējumu ir jāinterpretē autonomi un vienvērtīgi, ņemot vērā attiecīgās normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi, tomēr Tiesa ir nospriedusi, ka šis princips ir spēkā tikai attiecībā uz tādām tiesību normām, kurās to satura un piemērošanas jomas noskaidrošanai nav nevienas tiesas norādes uz dalībvalstu tiesībām (šajā ziņā skat. 2011. gada 20. oktobra spriedumu lietā C-396/09 *Interedil*, Krājums, I-9915. lpp., 42. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 50 Tādējādi jautājumi par maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumiem un sekām, attiecībā uz kuriem regulas 4. panta 2. punkta j) apakšpunktā ir tieša norāde uz dalībvalstu tiesību aktiem, nevar tikt interpretēti autonomi; tie ir jāatrisina atbilstoši piemērojamiem *lex concursus*.
- 51 Šis vērtējums nav pretrunā tam, ka iepriekš minētā sprieduma lietā *Eurofood IFSC*, uz kuru balstās *Christianapol* un Francijas valdība, 54. punktā Tiesa nosprieda, ka jēdziens “nolēmum[s], kas sāk maksātnespējas procedūru” regulas 16. panta 1. punkta izpratnē ir jādefinē atbilstoši pašā regulā

paredzētiem diviem kritērijiem. Atšķirībā no regulas 4. panta minētā 16. panta 1. punktā nav tiešas norādes uz valsts tiesību aktiem, taču ar atzīšanas principu, ar ko atzīst vispirms pieņemtu nolēmumu par procedūras sākšanu, ir noteikts tieši piemērojams noteikums.

- 52 Ņemot vērā šos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka regulas 4. panta 2. punkta j) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka maksātnespējas procedūras izbeigšanas brīdis ir jānosaka saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kurā šī procedūra tika sākta.

Par trešo jautājumu

- 53 Savā trešajā jautājumā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai regulas 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas atļauj sekundāras maksātnespējas procedūras sākšanu dalībvalstī, kurā atrodas visi parādnieka aktīvi, ja galvenās procedūras mērķis ir aizsargājošs.
- 54 Vispirms ir jānorāda, ka atbilde uz šo jautājumu var būt būtiska nolēmuma pieņemšanai pamatlietā tikai tad, ja Francijā sāktā galvenā maksātnespējas procedūra vēl tiek izskatīta, un šis apstāklis ir jākonstatē iesniedzējtiesai, ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi.
- 55 Nosakot, ka galvenās maksātnespējas procedūras sākšana dalībvalstī ļauj uzsākt sekundāro procedūru citā dalībvalstī, kuras teritorijā atrodas parādniekam piederošs uzņēmums, ar regulas 27. panta pirmo teikumu netiek veikta nošķiršana atkarībā no galvenās procedūras mērķa.
- 56 Tikpat vispārīgi ir noformulēts regulas 3. panta 3. punkts, kurā ir paredzēts, ka, ja galvenā maksātnespējas procedūra ir sākta, visas maksātnespējas procedūras, kuras pēc tam sāk tiesa, kas pamato savu kompetenci ar pastāvošu parādnieka uzņēmumu, ir sekundāras procedūras.
- 57 Šīs normas ir jāsaprot tādējādi, ka tās atļauj sekundāras procedūras sākšanu arī tad, ja galvenajai procedūrai tāpat kā Francijas aizsardzības procedūrai ir aizsargājošs mērķis.
- 58 *Christianapol* un Francijas valdības atbalstītā interpretācija, ka galvenās procedūras ar aizsargājošu mērķi sākšana esot šķērslis sekundāras procedūras sākšanai, nebūtu ne tikai nesavienojama ar attiecīgo normu tekstu, bet būtu arī pretrunā sekundāro procedūru vietai ar regulu ieviestajā sistēmā. Šajā ziņā ir jāuzsver, ka, lai gan sekundāro procedūru mērķis tostarp ir nodrošināt vietējo interešu aizsardzību, tām, kā tas ir atgādināts regulas preambulas 19. apsvērumā, var būt arī citi mērķi. Šī iemesla dēļ likvidators galvenajā procedūrā var pieprasīt sekundāro procedūru sākšanu, ja šis pasākums ir nepieciešams aktīvu efektīvas pārvaldīšanas interesēs.
- 59 Tomēr, kā ir norādījusi iesniedzējtiesa, sekundārās procedūras, kas saskaņā ar reglamenta 3. panta 3. punktu ir likvidācijas procedūra, sākšana varētu būt pretrunā aizsargājošas galvenās procedūras mērķim.
- 60 Šajā ziņā ir jānorāda, ka regulā ir paredzēts zināms skaits obligātu koordinācijas noteikumu, kuru mērķis, kā ir minēts preambulas 12. apsvērumā, atbilst vajadzībai nodrošināt vienotību Kopienā. Šajā sistēmā, kā ir precizēts regulas preambulas 20. apsvērumā, galvenajai procedūrai ir dominējoša nozīme salīdzinājumā ar sekundāro procedūru.
- 61 Tādējādi galvenās procedūras likvidatora rīcībā ir noteiktas priekšrocības, kas viņam dod iespēju ietekmēt sekundāro procedūru tādā veidā, lai tā neapdraudētu galvenās procedūras aizsargājošo mērķi. Saskaņā ar regulas 33. panta 1. punktu viņš var pieprasīt apturēt likvidācijas procesu uz trim mēnešiem, taču šo apturēšanu var turpināt vai pagarināt uz tādu pašu termiņu. Atbilstoši regulas 34. panta 1. punktam galvenās procedūras likvidators var ierosināt izbeigt sekundāro procedūru ar sanācijas

plānu, mierizlīgumu vai tam pielīdzināmu pasākumu. Regulas 33. panta 1. punktā paredzētās apturēšanas periodā šo ierosinājumu saskaņā ar minētā 34. panta 3. punktu var veikt vienīgi galvenās procedūras likvidators vai parādnieks ar likvidatora piekrišanu.

- 62 Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punktā ietverto lojālas sadarbības principu kompetentajai tiesai, kas sāk sekundāro procedūru, šo noteikumu piemērošanā ir jāņem vērā galvenās procedūras mērķi un regulas sistēma, kuras mērķis, kā ir atgādināts šī sprieduma 45. un 60. punktā, ir nodrošināt, izmantojot galvenās un sekundārās procedūras obligātu koordināciju, efektīvu pārrobežu maksātnespējas procedūru darbību, garantējot galvenās procedūras pārkumu.
- 63 Tādējādi uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka regulas 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas atļauj sekundāras maksātnespējas procedūras sākšanu dalībvalstī, kurā atrodas parādnieka uzņēmums, ja galvenās procedūras mērķis ir aizsargājošs. Kompetentajai tiesai, kas sāk sekundāro procedūru, ievērojot lojālas sadarbības principu, ir jāņem vērā galvenās procedūras mērķi un regulas sistēma.

Par otro jautājumu

- 64 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai regulas 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesa, kas izskata pieteikumu par sekundārās maksātnespējas procedūras sākšanu, nevar vērtēt parādnieka, pret kuru ir sāta galvenā procedūra, maksātnespēju pat tad, ja galvenās procedūras mērķis ir aizsargājošs.
- 65 Saskaņā ar regulas 27. panta pirmo teikumu galvenās maksātnespējas procedūras sākšana dalībvalstī “ļauj [...] sākt” sekundāro procedūru citā dalībvalstī, kuras teritorijā atrodas parādniekam piederošs uzņēmums, “nepārbaudot parādnieka maksātnespēju šajā citā valstī”.
- 66 Kā ir atzinusi ģenerālvokāte savu secinājumu 75. punktā, šāds formulējums pieļauj zināmu neskaidrību attiecībā uz jautājumu, vai, sākot tādu procedūru, parādnieka maksātnespējas pārbaude nav nepieciešama, tomēr ir iespējama vai arī nav atļauta.
- 67 Šādos apstākļos regulas 27. panta pirmajā teikumā izmantotais formulējums ir jāinterpretē saistībā ar tiesiskā regulējuma, kurā tas ietilpst, vispārējo sistēmu un mērķi (šajā ziņā skat. 1980. gada 19. jūnija spriedumu 803/79 *Roudolff, Recueil*, 2015. lpp., 7. punkts).
- 68 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka regula, kā ir nospriests šī sprieduma 32. punktā, attiecas vienīgi uz maksātnespējas procedūrām. Regulā, nesniedzot maksātnespējas jēdziena definīciju, attiecībā uz konkrētiem kritērijiem, kas ļauj konstatēt tādu situāciju, ir norāde uz valsts tiesību aktiem. No tā izriet, ka pirms galvenās procedūras sākšanas kompetentajai tiesai ir jāpārbauda parādnieka maksātnespēja atbilstoši valsts tiesību aktiem.
- 69 Tāpat ir jāatgādina, ka saskaņā ar regulas 16. panta 1. punktu dalībvalstī sāktu galveno maksātnespējas procedūru atzist visās citās dalībvalstīs no brīža, kad tā stājas spēkā procedūras sākšanas valstī.
- 70 Kā apgalvo Spānijas un Francijas valdības, šajos apstākļos tiesas, kas ir kompetenta sākt galveno procedūru, parādnieka maksātnespējas vērtējums ir saistošs tiesām, kurās eventuāli var tikt iesniegts pieteikums sākt sekundāro procedūru.
- 71 Tikai šāda interpretācija ļauj izvairīties no grūtībām, kas nenovēršami rastos, ja maksātnespējas jēdziena definīcijas neesamības dēļ regulā dažādas tiesas piemērotu atšķirīgas valstu koncepcijas par maksātnespējas jēdzienu. Turklāt, kā norādīja Francijas valdība, maksātnespēja ir jāizvērtē kopumā, ņemot vērā parādnieka vispārīgo finansiālo stāvokli visās dalībvalstīs, nevis atsevišķi, kad tiek vērtēti tikai konkrētā teritorijā atrodošies aktīvi.

- 72 Dažādu tiesu atšķirīgi novērtējumi būtu nesaderīgi ar mērķi par pārrobežu maksātnespējas procedūru efektīvu darbību, kuru regula cenšas panākt ar galvenās un sekundārās procedūras obligātu koordināciju, ievērojot galvenās procedūras pārākumu. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši šī sprieduma 58. punktam, ja sekundārās procedūras sākšanu tostarp var pieprasīt vietējie kreditori, parādnieka aktīvu efektīvākas pārvaldīšanas interesēs to var pieprasīt arī galvenās procedūras likvidators.
- 73 Tomēr ir jāuzsver, ka tiesai, kas izskata pieteikumu par sekundārās procedūras sākšanu, izdarot secinājumus no galvenajā procedūrā veiktā konstatējuma par maksātnespēju, ir jāņem vērā šīs galvenās procedūras mērķi un regulas sistēma, kā arī regulas pamatā esošie principi.
- 74 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka regulas 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesa, kas izskata pieteikumu par sekundārās maksātnespējas procedūras sākšanu, nevar vērtēt parādnieka maksātnespēju, pret kuru citā dalībvalstī ir sāкта galvenā procedūra, pat ja galvenajai procedūrai ir aizsargājošs mērķis.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 75 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām, kas grozīta ar Padomes 2008. gada 24. jūlija Regulu (EK) Nr. 788/2008, 4. panta 2. punkta j) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka maksātnespējas procedūras izbeigšanas brīdis ir jānosaka saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kurā šī procedūra tika sāкта;**
- 2) **Regulas Nr. 1346/2000, kas grozīta ar Regulu Nr. 788/2008, 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas atļauj sekundārās maksātnespējas procedūras sākšanu dalībvalstī, kurā atrodas parādnieka uzņēmums, ja galvenās procedūras mērķis ir aizsargājošs. Kompetentajai tiesai, kas sāk sekundāro procedūru, ievērojot lojālas sadarbības principu, ir jāņem vērā galvenās procedūras mērķi un regulas sistēma;**
- 3) **Regulas Nr. 1346/2000, kas grozīta ar Regulu Nr. 788/2008, 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesa, kas izskata pieteikumu par sekundārās maksātnespējas procedūras sākšanu, nevar vērtēt parādnieka maksātnespēju, pret kuru citā dalībvalstī ir sāкта galvenā procedūra, pat ja galvenajai procedūrai ir aizsargājošs mērķis.**

[Paraksti]